

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Балабақшада мультимедиялық технологияларды қолданудың нәтижелері

ЖАРИЯЛАНДЫ
14.12.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/185877/>**Арекенова Аружан Миртайқызы**

Тәрбиеші

Ақтөбе облысы, Темір ауданы, Шұбарқұдық кенті

Еркежан бала бақшасы

Кіріспе

Қазіргі қоғамда ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың қарқынды дамуы білім беру жүйесіне, соның ішінде мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласына елеулі өзгерістер енгізуде. Балабақша жағдайында білім беру мазмұнын жаңғырту, оқу-тәрбие үдерісінің тиімділігін арттыру және баланың танымдық қызығушылығын күшейту мақсатында мультимедиялық технологияларды қолдану өзекті педагогикалық мәселеге айналып отыр.

Мектепке дейінгі жас – баланың қабылдауы, зейіні, есте сақтауы мен ойлауы көрнекі-бейнелік сипатта дамиды кезең. Осы ерекшеліктерді ескере отырып, мультимедиялық технологиялар (интерактивті презентациялар, бейнематериалдар, аудиожазбалар, анимациялар) баланың оқу материалын жеңіл әрі қызықты түрде меңгеруіне мүмкіндік береді. Сондықтан балабақшада мультимедиялық технологияларды қолданудың нәтижелерін ғылыми тұрғыдан талдау маңызды болып табылады.

Негізгі бөлім

Балабақшада мультимедиялық технологияларды қолданудың нәтижелері ең алдымен баланың танымдық белсенділігінің артуымен сипатталады. Көрнекі және дыбыстық ақпараттың үйлесімі баланың назарын ұзақ уақыт сақтауға мүмкіндік береді. Мультимедиялық материалдар арқылы ұсынылған тақырыптар баланың қызығушылығын оятып, жаңа білімді қабылдауды жеңілдетеді. Мысалы, табиғат құбылыстарын немесе қоршаған ортаны бейнематериалдар арқылы көрсету баланың

елестету қабілетін дамытып, танымдық әрекетін белсендіреді. Мультимедиялық технологиялар баланың тілдік дамуына да оң әсер етеді. Аудио және бейнематериалдар арқылы бала дұрыс сөйлеу үлгілерін естіп, сөздердің мағынасын контекст арқылы түсінеді. Әндер, тақпақтар, мультфильм үзінділері баланың сөздік қорын байытып, сөйлеу мәдениетін қалыптастыруға ықпал етеді. Сонымен қатар, интерактивті тапсырмалар баланың өз ойын айтуына, сұрақтарға жауап беруіне мүмкіндік жасап, коммуникативтік дағдыларын дамытады.

Балабақшада мультимедиялық технологияларды қолданудың маңызды нәтижелерінің бірі – оқу үдерісінің даралануы. Әр баланың қабылдау жылдамдығы мен танымдық мүмкіндіктері әртүрлі болғандықтан, мультимедиялық құралдар арқылы материалды бірнеше рет қайталау, күрделілік деңгейін өзгерту мүмкіндігі туындайды. Бұл баланың өз мүмкіндігіне сай білім алуына жағдай жасап, оқу үдерісіндегі табыстылықты арттырады.

Мультимедиялық технологиялар баланың эмоциялық жай-күйіне де әсер етеді. Қызықты анимациялар, әуендер және көркем бейнелер баланың жағымды эмоцияларын тудырып, оқу үдерісіне деген ынтасын арттырады. Эмоциялық жағымды ортада алынған білім баланың есінде ұзақ сақталады. Алайда педагог мультимедиялық материалдарды шамадан тыс қолданбай, олардың мазмұны мен ұзақтығын баланың жас ерекшелігіне сай реттеуі қажет. Психологиялық тұрғыдан алғанда, мультимедиялық технологиялар баланың зейінін шоғырландыруға көмектеседі, бірақ дұрыс ұйымдастырылмаған жағдайда кері әсер етуі мүмкін. Сондықтан мультимедиялық құралдарды қолдану барысында қимылды ойындармен, дәстүрлі әдістермен үйлестіру маңызды. Бұл баланың шаршауын болдырмай, денсаулығын сақтауға мүмкіндік береді.

Мультимедиялық технологияларды қолданудың нәтижесі тәрбиешінің кәсіби құзыреттілігіне тікелей байланысты. Тәрбиеші мультимедиялық құралдарды мақсатты түрде, оқу мазмұнына сай іріктеп қолданғанда ғана олардың тиімділігі артады. Кәсіби шебер тәрбиеші мультимедияны негізгі құрал емес, оқу-тәрбие үдерісін толықтыратын әдіс ретінде пайдаланады. Бұл баланың шығармашылық ойлауын шектемей, керісінше оны дамытуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, мультимедиялық технологиялар балабақша мен ата-ана арасындағы байланысты нығайтуға да ықпал етеді. Баланың оқу жетістіктерін бейне немесе электронды форматта көрсету ата-ананың білім беру үдерісіне қызығушылығын арттырады. Бұл өз кезегінде баланың дамуына оң әсер етеді. Практикалық тәжірибе көрсеткендей, мультимедиялық технологиялар жүйелі әрі педагогикалық талаптарға сай қолданылған балабақша топтарында балалардың танымдық белсенділігі жоғарылап, оқу материалын меңгеру сапасы артатыны байқалады. Сонымен бірге балалардың ақпараттық мәдениетінің бастапқы дағдылары қалыптаса бастайды.

Қорытынды

Қорытындылай келе, балабақшада мультимедиялық технологияларды қолдану оқу-тәрбие үдерісінің тиімділігін арттыратын маңызды педагогикалық құрал болып табылады. Мультимедиялық технологиялар баланың танымдық, тілдік және эмоциялық дамуына оң әсер етіп, оқу материалын қызықты әрі қолжетімді түрде меңгеруіне мүмкіндік береді.

Алайда мультимедиялық құралдарды қолдану дәстүрлі педагогикалық әдістерді толық алмастырмауы тиіс. Оларды ойын, қимыл-қозғалыс және тікелей қарым-қатынас әдістерімен үйлестіре қолдану ғана оң нәтиже береді. Сондықтан балабақша тәжірибесінде мультимедиялық технологияларды ғылыми негізде, мақсатты және жүйелі пайдалану – жан-жақты дамыған, заманауи талаптарға бейім тұлға тәрбиелеудің маңызды шарттарының бірі болып саналады.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. Жұмбабаева Ә., Қожахметова К. *Мектепке дейінгі педагогика*. – Алматы: «Мектеп», 2019.
2. Омарова Б. *Мектепке дейінгі білім беруде ақпараттық технологияларды қолдану*. – Алматы: «Атамұра», 2018.
3. Нұрғалиева Г.Қ. *Балабақшадағы инновациялық оқыту әдістері*. – Алматы: «Білім», 2017.
4. Құлманова Р. *Мектепке дейінгі ұйымдағы оқу-тәрбие үдерісін ұйымдастыру*. – Алматы: «Рауан», 2019.
5. Сағындықова А.Т. *Білім берудегі мультимедиялық технологиялар*. – Алматы: «Өрлеу», 2020.
6. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту» журналы. *Ғылыми-әдістемелік басылым, №2, 2021*.
7. «Балабақша әлемі» журналы. *Республикалық ғылыми-практикалық журнал, №3, 2020*.
8. Полат Е.С. *Ақпараттық технологиялар және білім беру*. – Мәскеу: Академия, 2016.